

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»
для студентів усіх спеціальностей
заочної форми навчання**

2023

Методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання / Укл.: Біленко Т. Г., Катиш Т. В., Миронюк Л. В. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. 34 с.

Укладачі: Біленко Т.Г., к. філол. н., доцент кафедри українознавства та загальної мовної підготовки
Катиш Т.В., к. філол. н., доцент кафедри українознавства та загальної мовної підготовки
Миронюк Л.В., старший викладач кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

Рецензент: Воронюк І.О., філол. н., доцент кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

Відповідальний за випуск: Бондарчук К.С, доцент кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

Затверджено на засіданні кафедри
українознавства та загальної мовної
підготовки, протокол № 5 від 07.02.2023

Затверджено на засіданні
Науково-методичної ради
гуманітарного факультету
протокол № 4 від 16.03.2023

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдань.....	5
Контрольні завдання для студентів.....	10
Література	30

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є однією з базових для формування професійної компетенції студентів, оскільки мова виступає одним з основних інструментів професійної діяльності сучасного фахівця. Сьогодні висококваліфікований фахівець будь-якої галузі повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти фаховою термінологією, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови, свідомого ставлення до повсякденної мовної практики. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців.

Методичні рекомендації мають на меті оптимізувати процес виконання контрольної роботи з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» студентами заочної форми навчання всіх факультетів НУ «Запорізька політехніка». Структура та зміст посібника зумовлені специфікою цієї форми навчання, що полягає в обмеженій кількості аудиторних годин.

Контрольна робота містить завдання, спрямовані на перевірку навичок використовувати норми сучасної української літературної мови, а також уміння добирати різні мовні засоби відповідно до сфери й мети спілкування, складати ділові папери, опрацьовувати, аналізувати й перекладати наукові та ділові тексти. У посібнику вміщено теоретичний матеріал з норм української мови на всіх її рівнях, а також даються рекомендації щодо правил укладання документів та редагування анотації.

За структурою контрольна робота складається з 11 завдань, які містять 10 варіантів. Якщо в академічній групі більше 10 студентів, то 1, 11, 21 за списком у журналі студент виконує 1 варіант; 2, 12, 22 – 2 варіант; 3, 13, 23 – 3 варіант і т. д.

Термін виконання контрольної роботи визначається графіком навчального процесу.

Методичні рекомендації максимально спрямовані на самостійну, індивідуальну роботу студентів, зокрема на опрацювання ними усіх тем відповідно до тематичного плану робочої навчальної програми.

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

✓ Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 1.

Синоніми – (від грецьк. Συνοπυμία – однойменність) – слова близькі за значенням, але різні за звучанням і різняться смисловими та емоційно-експресивними відтінками. Багатство синонімії дає можливість вибрати найточніше для певного контексту слово. Для уникнення тавтології слід користуватися синонімічними можливостями мови, але термін не можна замінювати словом, яке є близьким за значенням.

Терміном називається слово або сполучення слів, що означає чітко окреслене спеціальне поняття певної галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя. Розрізняють термінологію загальнонаукову і вузькоспеціальну. Терміни характеризуються літературною унормованістю й однозначністю. Неоднозначний термін вважається невдалим, його треба замінити чи дати додаткові пояснення. Терміни не мають емоційного забарвлення і не повинні мати синонімів.

Пароніми – це слова, які є схожими за звучанням та вимовою, але зовсім різні за значенням і написанням. Вони можуть бути різнокореневими і спільнокореневими. Через подібність вимови можуть виникати проблеми у сприйнятті та використанні в документах незнайомих слів, що спричиняє неправильне тлумачення тексту і взагалі недійсність ділового папера, бо слово-паронім має інше значення. Семантичні зв'язки між паронімами можуть бути різними – синонімічними, антонімічними, іноді ці слова з близьким, суміжним значенням або члени однієї тематичної групи. Наприклад, паронімами є слова: дипломат – дипломант; талан – талант; хронікальний – хронічний.

✓ Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 2.

Числівник – повнозначна частина мови, яка виражає кількість предметів та порядок їх при лічбі в граматичних формах відмінка, а іноді й роду та числа: п'ять, четверо, четвертий. За значенням і граматичними ознаками числівники поділяються на кількісні й порядкові.

При виконанні завдання слід звернути увагу на відмінювання числівників і узгодження їх з іменниками. Користуйтеся інформацією з джерел, поданих у списку рекомендованої літератури.

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 3.**

Правопис слів іншомовного походження. Особливості їх використання при наявності українських відповідників.

До складу української лексики входять слова, запозичені з інших мов, пристосовані до орфоепічних та орфографічних норм сучасної української літературної мови. Значна кількість активної науково-технічної термінології саме іншомовного походження. Будь-який фахівець повинен володіти термінологією своєї галузі, лексикою ділової сфери спілкування, а також правилами написання слів іншомовного походження, про що можна знайти відомості в довідковій літературі.

Для виконання другої частини завдання №4 треба пам'ятати, що іншомовні слова збагачують словник української мови, але якщо окрім іншомовного є українське, то необхідно використовувати його, а не запозичене. Сучасні умови життя сприяють появі значної кількості іншомовних слів, але більшість з них зайві для мови, бо найчастіше в ній наявні всі необхідні слова для позначення предметів, явищ, станів, які існують.

Мовець повинен дбати про відновлення, збереження та активне функціонування як загальноживаних слів, так і термінології. Таке ставлення до мови сприятиме збагаченню як самої мови, так і інтелектуального рівня її носіїв.

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 4.**

Закінчення родового відмінка іменників чоловічого роду другої відміни однини. Слід звернути увагу на те, що при утворенні відмінкової форми досить часто трапляються помилки. Іменники цієї групи мають закінчення -а (-я); -у (-ю). Вибір закінчення залежить від семантики (значення) слова. Додатковими критеріями виступають наголос і морфологічна структура (магазину (пристрій) – магазину (крамниця)).

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 5.**

Для виконання завдання попередньо необхідно опрацювати таку тему «Уживання великої літери».

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 6.**

Для виконання завдання попередньо необхідно опрацювати таку тему „Кличний відмінок іменників”, користуючись джерелами зі списку рекомендованої літератури.

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 7.**

Сукупність загальноприйнятих, усталених правил, якими керуються мовці в усному та писемному мовленні, становить норми літературної мови, які є обов'язковими для всіх її носіїв. При виправленні помилок у документах слід звернути увагу на дотримання орфографічних норм (написання слів відповідно до останнього видання «Українського правопису»), лексичних (слововживання у властивих їм значеннях за змістом), морфологічних (уживання морфем), синтаксичних (керування, узгодження, поєднання і розміщення слів, речень), стилістичних (відбору мовних елементів відповідно до умов спілкування) норм. Укладаючи документ, слід дотримуватися певних правил, які допоможуть виробити точний, стислий, ясний та послідовний стиль письма. Особливу увагу слід звернути на реквізити документів, які розміщують з урахуванням послідовності операцій його підготовки, оформлення й виконання.

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 8.**

Слово в мові має вживатися в його загальноприйнятому лексичному значенні. Відхилення від його значення може призвести до непорозуміння, а то й до неправильного тлумачення сказаного. Наприклад: виручка – допомога; виторг – гроші, одержані від продажу чого-небудь; вірно – надійно; правильно – відповідно до правил, істинно.

Для редагування словосполучень слід володіти лексичним матеріалом, уміти користуватися перекладними словниками, знати орфографічні правила та морфологічні особливості сучасної української літературної мови, правильно добирати слова з урахуванням семантичних відтінків та стилістичних особливостей тексту.

Часто трапляються невідповідності щодо вибору роду іменників у російській та українській мовах (кризис – криза; степ – степ); форм числа (сутки – доба, часи – годинник).

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 9.**

Анотація – це короткий огляд змісту книги, статті часто з критичною оцінкою її. Вона складається з: 1) опису бібліографічних ознак книги (автор, назва тощо); 2) короткого переказу матеріалу; 3) вказівок, кому ця книга адресована.

Анотація здебільшого розміщується на звороті титульної сторінки і служить для попереднього ознайомлення читача зі змістом книги. Іноді в анотації містяться елементи оцінки книги і короткі відомості про автора.

Зверніть увагу на оформлення вихідних даних (послідовність запису, розділові знаки).

1. Культура української мови: довідник / С. Я. Єрмоленко, Н. Я. Дзюбишина-Мельник, К. В. Ленець та ін. Київ : Либідь, 1990. 303 с.

2. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посібник. Київ : Либідь, 1999. 240 с.

3. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.

4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

5. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Зразок анотації

Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний. – 3-тє вид., випр. – К. : Знання, 2006. – 367 с.

Культура мови є невід'ємною складовою особистості, однією з перших ознак загальної культури людини та суспільства. Вона включає в себе багато понять і вимагає постійної уваги до мовної поведінки особистості. Довідник містить складні випадки слововживання і допоможе читачам засвоїти граматичні норми української мови.

Для викладачів та студентів філологічних факультетів, мовознавців, працівників засобів масової інформації, вчителів, а також усіх, хто хоче підвищити рівень знання української мови.

✓ **Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 10.**

Ознайомтеся з принципами роботи з довідковою літературою і словниками. Складіть картотеку термінів, з'ясуйте їх точне значення. Зважайте на особливості перекладу віддієслівних іменників, дієприкметників, усталених прийменникових конструкцій, фразеологічних зворотів. Скористайтеся джерелами, рекомендованими у списку літератури.

Розпочинаючи роботу над **перекладом науково-технічного тексту**, слід дотримуватися такої послідовності в роботі:

1. Підготовча робота з перекладу:
Читання оригіналу.
2. Розмітка тексту:
Виявлення важких термінів.
Виявлення важких граматичних конструкцій.
Виявлення важких лексичних зворотів.
Виявлення професійних і жаргонних термінів.
3. Користування словником: відшукати незнайомі або незрозумілі терміни в загальних, загальнотехнічних, спеціальних словниках.
4. Користування довідниками і спеціальними розвідками.
5. Консультація у спеціаліста.
6. Робота над перекладом тексту.
7. Обдумування перекладу.
8. Переклад тексту й письмова фіксація.
9. Перевірка відповідності кожної фрази оригіналу.
10. Редагування перекладу без звертання до тексту оригіналу.
Звільнення тексту від не властивих йому висловів і зворотів.
11. Написання готового перекладу.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

ВАРІАНТ № 1

ЗАВДАННЯ 1

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Асоціація – спілка; комунікативний – комутативний; реєструвати – записувати.

ЗАВДАННЯ 2

Провідніняйте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

524

Замовили 20 (двері), урядових нагород удостоєно 63 (академік), близько 2749 (гривня), 1,7 (градус), надруковано 1/5 (титульний аркуш), з 1674 (будинок), на 5783 (верстат).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іншомовні слова українською мовою. Запишіть п'ять іншомовних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Ажиотаж, асортти, биллион, грильяз, діаграма, либретто, ірраціоналізм, інтерьер, референдум, триумф.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Аукціон, апарат, діапазон, коридор, кілогерц, мільйон сертифікат, майстер, гіпс, професор.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії велику чи малу літери й лапки.

(ц)ентральна (в)иборча (к)омісія, (ч)лен-(к)ореспондент (а)кадемії (п)едагогічних (н)аук (у)країни, (н)адзвичайний і (п)овноважний (п)осол (у)країни у (ф)едеративній (р)еспубліці (н)імеччині, (п)орт (о)деса, (п)речиста, (м)іністерство (о)хорони (з)доров'я (у)країни,

(с)пектакль (соломея), (о)б'єднані (а)рабські (е)мірати, (с)узир'я (в)елика (в)єдмедиця.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Вицепрем'єр Кирило Остапович, колега Андрій Іванович, штампувальниця Євдокія Йосипівна, співрозмовник Микола Васильович, вчителька Надія Миколаївна.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Лист-запрошення.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Вичеркніть мене із списку, вийти з положення, без надобності це мені, в самому ділі, самий активний вкладчик, давати клятву, затягнути ремонт, здержати слово, поступлення на рахунок, грошові засоби.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Гриценко Т. Б., Українська мова та культура мовлення: Учбовий посібник, Київ, «Центр учбової літератури», 2005, 534 сторінки.

Призначено для студентів вишчих учбових закладів. У учбовому посібнику дано матеріал про українську мову, її значення в житті суспільства, функції мови. Розглянуто стилі української мови, особливу увагу звернено на научний стиль. Класифікація документів, правила оформлення ділових паперів, мовні кліше, звороти самі найуживаніші у кожному типі документів: службові письма, договори, контракти тощо – все це допоможе ос'ягнути письмуну форму офіційноділового спілкування.

ЗАВДАННЯ 10.

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 2**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Дипломант – дипломат; форум – збори; чисельний – численний.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмінійте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

178

Проголосувало 673 (громадянин), 1,2 (сторінка), допомога в розмірі 782 (мільйон долар), 5 ¼ (грам), з 3846 (абітурієнт), від 92847 (примірник), близько 5879 (загиблий).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомовні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомовних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Диапазон, батальон, пенальти, лицензия, барокко, симпозиум, дифференциал, пріоритет, парашют, коэффициент.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Графік, інвентар, норматив, прес, робітник, приклад, магніт, місяць, компонент, факт.

ЗАВДАННЯ 5

Запишіть слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(є)вропейська (к)омісія з (п)рав (л)юдини, (с)екретар (р)ади (н)аціональної (б)езпеки й (о)борони (у)країни, (д)руга (с)вітова (в)ійна, (м)іжнародний (д)ень (м)узеїв, (н)аціональний (з)аповідник (а)рхітектури й (п)обуту (у)країни, (п)ланети (с)онячної (с)истеми, (а)втобан (к)иїв (о)деса, (д)ержавне (і)нформаційне (а)гентство (у)країни, (п)івденно-(з)ахідна (з)алізниця.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Верстатник Леонід Мирославович, бухгалтер Петро Олександрович, учасниця Любов Романівна, журналістка Вікторія Богданівна, спонсор Лаврентій Павлович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Автобіографія.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Безналічний розрахунок, для наглядності, вищестоящі органи влади, головокружіння від успіху, упасти в обморок, битком набитий, прийняли єдинодушно, переслідувати мету, обобщати питання, у відповідності до діючого законодавства.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Гінзбур М. Д., Требульова І. О., Левіна С. Д. та ін. Українська ділова і фахова мова: учбовий посібник для студентів вищих учбових закладів, Київ, «Либідь», 2007, 672 сторінки.

Ціль учбового посібника допомогти читачеві підготувати текст докладу або виступу, написати статтю чи монографію, ускласти наказ, службове письмо або другий управлінський документ, звіт про науководослідну роботу, оформити дисертацію, дипломну чи курсову роботу українською мовою. У посібнику зібрано складні випадки употреблення слів, що зпричиняють самі найхарактерніші помилки, а іменно: звертання; приименикові конструкції; слова і словосполуки, що описують процеси; українські відповідники руських термінів, де-які науковотехнічні і управлінські терміни; усталенні висловлювання ділової мови.

ЗАВДАННЯ 10

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 3**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цих слів речення.

Відзначати – відмічати; комфортабельний – комфортний; інтерв'ю – бесіда.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмініайте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

963

$\frac{3}{4}$ (літр), близько 4257 (слово), від 5762 (фермер), на 176 (кілометр), випробування тривали 3 (місяць), більше 50,5 (процент), з 2368 (автор).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомвні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомвних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Баннер, ердельтерьер, приватизация, глоссарий, компаньон, тонна, джерси, ін'єкція, монпасье, пьедестал.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Бакалавр, документ, механізм, імпульс, обрій, полудень, альманах, поршень, шифр, патент.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(о)рганізації (о)б'єднаних (н)ацій, (п)резидент (у)країни, (с)танція (т)ехнічного (о)бслуговування, (у)країнський (г)азовий (б)анк, (р)реєстрація (а)ктів (г)ромадянського (с)тану, (м)іжнародний (д)ень (т)еатру, (н)ачальник (в)олинського (о)бласного (т)ериторіального (в)ідділення (а)нтимонopolного (к)омітету (у)країни, (м)едичний

(ц)ентр (с)лален, (в)чена (р)ада (н)аціонального (у)ніверситету (б)удівництва й (а)рхітектури.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Лектор Сава Гнатович, добродійка Ірина Власівна, доповідач Михайло Гнатович, співрозмовниця Наталія Потапівна, меценат Ілля Олегович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Резюме.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Зупинитися на проблемах, розкажу другим разом, займати посаду, вірний поступок, вислати відкритку, проявив себе як менеджер, проводити міроприємства, праця побачила світ, мебельний комбінат простоює, у прихожій було темно.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Пономарів О. Д., Культура слова: мовно-стилістичні поради: Учебний посібник, 2-ге вид., Київ, «Либідь», 2001, 240 сторінок.

У учбовому посібнику даються поради по вибору слів, вимовних, наголосових й морфологічних варіантів, синтаксичних конструкцій для самого найкращого висловлення думки у різних стилях української літературної мови. Призначено для студентів, викладачів, науковців, редакторів, лекторів, журналістів. Рекомендації автора ґрунтуються на язиковому опиті українського народу, відбитому в творах класичного та сучасного письменства.

ЗАВДАННЯ 10.

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 4**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цих слів речення.

Гальмувати – сповільнювати; загальний – спільний; звичай – звичка.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмінійте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

479

Їхати 9,5 (година), 263 (випускник), відвантажили близько 684 (кілограм), у 598 (примірник), 6 7/8 (центнер), з 1763 (студент), на 2759 (кілометр).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомвні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомвних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Аукцион, ванна, інвентарь, кодеин, орієнтир, коммутатор, каньон, логарифм, імунитет, дезорієнтація.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Біль, імпульс, еталон, долар, тиждень сканер, перетин, секретар, тиждень, синус.

ЗАВДАННЯ 5

Запишіть слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(є)диний (е)кономічний (п)ростір, (м)агазин (с)віт (п)окриттів, (п)ерська (з)атока, (р)еспубліка (м)олдова, (г)олова (ц)ентральної (в)иборчої (к)омісії, (м)іжнародний (в)алютний (ф)онд, (д)руга (с)вітова (в)ійна, (у)країнський (і)нститут (п)ідвищення (к)валіфікації (п)рацівників (р)адіо, (т)елебачення і (п)реси, (т)оргово-(п)ромислова (п)алата (у)країни.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Поетеса Софія Тимофіївна, кореспондентка Галина Олександрівна, заступник декана Григорій Вадимович, дипломат Геннадій Денисович, учитель Євген Іванович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Характеристика.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Бувший у користуванні, дякуючи допомозі, переважаюча частина мешканців, в остаточному рахунку, жосткий контроль, першим ділом, одобрити рішення, це тобі даром не пройде, він знає толк в машинах, підписні видання.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Пазяк О. М., Українська мова і культура мовлення: Учбовий посібник для студентів вищих учбових закладів, Київ, «Вища школа», 1995, 239 сторінок.

У учбовому посібнику на основанні шкільної та вузівської Программ по українській мові розглянуто узлові проблеми, пов'язанні з культурою мовлення. Рекомендації автора ґрунтуються на мовному опиті українського народу, відбитому в творах класичного та сучасного письменства. Посібник призначено для студентів, викладачів, науковців, редакторів, лекторів, журналістів. Саму велику увагу звернено на труднощі у усному і письмовому мовленні. Крім відомостей із орфоєпії, орфографії, граматики і пунктуації подаються пояснення до де-яких складних стилістичних явищ української мови, з якими зіштовхуються мовники.

ЗАВДАННЯ 10.

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук..

ВАРІАНТ № 5**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Зміст – смисл; ринок – базар; тактовний – тактичний.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмініайте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

256

40,3 (центнер), були присутні 73 (міністр), $\frac{1}{2}$ (площа), здали 1,5 (мільйон гривня), з 478 (студент), до 17982 (пасажир), близько 5436 (метр).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іншомовні слова українською мовою. Запишіть п'ять іншомовних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Вилла, кон'юнктура, медальон, максимум, трасса, лекторий, раціон, диспозиція, комп'ютер, інтелект.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Візит, засіб, інтервал, протокол, франк, колектив, прогрес, компонент, контролер, чисельник.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії велику чи малу літери й лапки.

(к)римський (п)івострів, (і)нвестиційно-(м)еталургійний (с)оюз (н)аціональна (а)кадемія (н)аук (у)країни, (ф)едеративна (р)еспубліка (н)імецьчина, (п)арламентська (а)самблея (р)ади (є)вропи, (в)іщепрем'єр (у)країни, (д)ень (з)вільнення (в)'язнів (ф)ашистських (к)онцтаборів, (п)івнічний (л)ьодовитий (о)кеан, (д)епозитний (в)несок (с)вятковий.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Доцент Людмила Валеріївна, фрезерувальниця Юлія Григорівна, декан Василь Іванович, клієнтка Леся Павлівна, письменник Прокіп Свиридович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Заява з проханням продовження екзаменаційної сесії.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Взяти на прокат, задатися цілпо, по обраних спеціальностях, заказний лист, ведуча організація, предвзяте відношення, печатати під копірку, не треба мені напаминати лишній раз, рядом з другими, позорити колектив.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Царьова І. В., Грицай І. О., Культура професіонального мовлення юриста : Учбовий посібник, Київ, «Хай-Тек Прес», 2017, 140 сторінок.

Посібник призначений для курсантів, адьюнктів, працівників структурних підрозділів Національної Поліції України. У учбовому посібнику дано теоретичний матеріал по дисципліні «Культура професійного мовлення», який має ціль допомогти майбутнім юристам здобути літературні норми української мови, зформувати навички культури писемної мови, вміння висловлювати свої міркування відповідно умов комунікації, ефектно впливати на аудиторію, піддержувати з нею належний контакт. Представлено систему управ і завдань, зпрямованих на удосконалення комунікативних умінь і навичок мовців.

ЗАВДАННЯ 10.

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 6**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Вірно – правильно; професіональний – професійний; стосунки – відношення.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмінійте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

369

24 (харків'янин), близько 847 (пасажир), засіяли $2 \frac{2}{3}$ (гектар), 130,5 (процент), $6 \frac{1}{3}$ (грам), з 16 275 (керівник), на 3958 (місце).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомовні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомовних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Картридж, гігієна, кур'єз, радіатор, тенніс, силуэт, інкассация, критерій, синдикат, траєкторія.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Акр, катод, четвер, сплав, інтервал, спонсор, об'єм, трильйон, принцип, мінімум.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(г)енеральний (п)рокурор (у)країни, (д)ень (с)оборності (у)країни, (с)аудівська (а)равія, (к)иївська (м)іська (д)ержавна (а)дміністрація, (п)равнича (ф)ундація (у)країни, (с)хідно-(к)итайське (м)оре, (д)епартамент (в)ищої (о)світи (м)іністерства (о)світи і (н)ауки (у)країни, (к)вартал (ш)евченка, (с)танція (м)етро (к)онтрактова (п)лоща.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Промовець Лев Корнійович, секретарко Алла Миколаївна, проректор Петро Ярославович, стюардеса Зоя Дмитрівна, токарь Юлій Соломонович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Заява роботодавцю з проханням прийняти на посаду.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Займати участок, усе якраз наоборот, не дивлячись на погодні складні умови, на слідуючій неділі, відпала необхідність, лишати слова, менше всього, ресурсозберігаючі технології, піднести тобі на блюдечку, це дуже виносливий сорт яблука.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Пасинок В. Г. Основи культури мовлення: Учбовий посібник, Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011, 228 сторінок.

Для студентів вищих учбових закладів, аспірантів, викладачів, учителів шкіл. У учбовому посібнику приведені базові положення теорії мовленьєвої культури, зхарактеризовано специфіку ділового общенія, розкриті самі важливі особливості мовленневої культури в якості складника професіональної майстерності педагога, представленно методіку оволодіня технікою мовлення. Вміщено тести, практичні завдання та інтер-активні вправи, спрямованні на оволодіня особистістю мовленьєвою культурою. Зміст завдань зумовленний діяльнісно-комунікативним підходом до навчання.

ЗАВДАННЯ 10.

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 7**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Дефект – недолік; процент – відсоток; управління – правління.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмінійте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

748

Із 6253 (делегат), пройдено 5/7 (шлях), півтора (місяць), від 1358 (гривня), на 6948 (центнер), вантаж близько 350 (тонна), сплатити 0,75 (податок).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомовні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомовних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Дистанционный, диагностика, портьера, пресс-релиз, клиентура, субсидия, панно, папье-маше, иерархия, диспропорция.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Водень, гігабайт, експерт, кисень, синтез, процес, споживач, квант, експорт, ярмарок.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(п)риміський (к)иївський (в)окзал, (м)іністерство (ю)стиції (у)країни, (р)едактор (ж)урналу (д)ніпро, (а)рабська (р)еспубліка (є)гипет, (к)ієво-(п)ечерський (з)аповідник, (м)іжнародна (а)соціація (у)країнців, (з)аслужений (д)іяч (к)ультури (у)країни, (к)омітет з (п)итань (н)аціональної (б)безпеки й (о)борони (у)країни, (в)есвітній (д)ень (п)реси.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Слухачка Тетяна Олексіївна, інженер Йосип Михайлович, дописувач Яків Костянтинович, податківець Олексій Назарович, історик Віктор Кіндратович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Заява на ім'я голови профкому з проханням надання путівки для відпочинку.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

В заключення скажу, підвищувати професіональний рівень, першим ділом, оволодів фахом інженера, губити зміст, невпадат говорити, розбирається в цій справі, за нестачею часу вони не зайшли, він любимець студентів, це до мене не відноситься.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Бабич Н. Д., Культура фахового мовлення: Учбовий посібник /За ред. Бабич Н. Д. / Чернівці: вид-во «Книги –ХХІ», 2006, 496 стор.

У посібнику приведені зразки сучасних загальнонавчаних і спеціалізованих документів з описанієм требувань до їхнього оформлення та замічаннями з приводу типічних мовленнєвих помилок; висвітлені загальноязыкові питання: складні випадки слово-вживання і слово-змінування, етичне й естетичне в мові, відомості по історії мови, поняття про функціональні стилі тощо. Призначено для студентів, викладачів, науковців, редакторів, лекторів, журналістів. Учбовий посібник допоможе оволодіти нормами сучасної української літературної мови кожному, для кого мова не є фахом.

ЗАВДАННЯ 10

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 8**ЗАВДАННЯ 1**

Як називаються наведені пари слів? Поясніть їх значення. Складіть із цих слів речення.

Економічний – економний; оберт – обіг; пресконференція – брифінг.

ЗАВДАННЯ 2

Провідніайте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

896

Висота будинку сягала 70 (метр), 5 2/3 (метр), видано 32 (збірник), з 4726 (відвідувач), на 3267 (вагон), до 6945 (заклад), більше 23,5 (відсоток).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомвні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомвних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Басейн, павільон, прозаик, гірлянда, брутто, інъекция, інновація, нотаріус, модельєр, партитура.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Відгук, графіт, декан, десяток, ступінь, сегмент, форум, опір, конус, проміжок.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(а)нтимонopolний (к)омітет (у)країни, (в)еликий (н)ародний (х)урал (р)еспубліки (м)онголія, (л)іга (а)рабських (д)ержав, (а)аеропорт (б)ориспіль, (п)иліпівка, (м)ихайлівський (з)олотоверхий (с)обор, (п)резидент (н)аціональної (т)елерадіокомпанії (у)країни, (к)онституційний (с)уд (у)країни, (ч)ернеча (г)ора.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Ректор Віктор Леонідович, робітниця Валерія Володимирівна, машиніст Юрій Сергійович, бібліотекарка Марія В'ячеславівна, аматор Руслан Микитович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Лист-підтвердження.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Відношення у колективі, на пару слів, накладна плата, мова йдеться, в кінці кінців, розходження в думках, у залежності від спросу, наше ходотайство оставили без уваги, дійсне лице цієї людини, ну й капризний у тебе характер.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Климова К. Я., Основи культури і техніки мовлення: Учебний посібник, 2-е вид., випр. і доп., Київ, вид-во «Ліра», 2006, 240 С.

У посібнику здійснено спробу систематизувати теоретичний матеріал по проблемам формування культури і техніки мовлення, росташований в підручниках, посібниках та окремих наукових і науковопопулярних статтях. Посібник призначений для викладачів і студентів педагогічних вишів. Структура посібника: кожна з шіснацяти тем має теоретичну і практичну частини, список літератури відповідно визначених діючою для вишчих учбових закладів Программою по курсу «Основи культури і техніки мовлення». Зміст завдань зумовлений діяльнісно-комунікативним підходом до навчання і спрямований на розвиток продуктивної діяльності майбутніх вчителів, на формування їх ораторських способностей.

ЗАВДАННЯ 10.

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 9**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Адрес – адреса, відносини – взаємини; гарантійний – гарантований.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмінійте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

657

Залучено 62 (співробітник), 140,7 (процент), працюємо 6 ½ (година), близько 500 (мл), із 1275 (замовлення), від 10137 (директор), близько 7956 (асоціація).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомвні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомвних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Симпозиум, конвейер, ажиотаж, кореспондент, статистика, реєстр, ремісія, епіцентр, фіаско, барельєф.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Екземпляр, вислів, папір, циклон, косинус, дециметр, персонал, принцип, колектив, баскетбол.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії велику чи малу літери й лапки.

(с)танція (м)етро (а)кадеммістечко, (п)рем'єр (м)іністр (у)країни, (л)ауреат (н)аціональної (п)ремії (і)мені Т. Г. Шевченка, (в)улиця (г)ероїв (н)ебесної (с)отні, (п)едагогічне (т)овариство (у)країни, (ш)вейцарська (к)онфедерація, (к)онгрес (у)країнської (і)нтелігенції, (в)улкан (т)аланг, (т)єплого (о)лекси.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Аспірантка Таїсія Станіславівна, бригадир Хома Лукич, директор Олександр Миколайович, дипломниця Майя Панасівна, представник Анатолій Вікторович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Витяг з протоколу.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Пропуск на завод, другими словами, постороннім не заходить, у самий найближчий час, добрий по натурі, по меншій мірі, правомочне рішення (зборів), тратити час, а це вже зверх плану, відчислили без законних основань.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова: підручник для студентів вищих навчальних закладів, Харків, «Торсінг», 2003, 447 стор.

Підручник містить характеристику функціональних стилів сучасної української літературної мови. Приведені типічні зразки рукописних документів, їхню класифікацію, складові та вимоги до укладання. Правила розділу «Орфографія» враховують останні зміни правопису і роблять акцент на особливостях вживання частин мови у діловодстві. Запитання й завдання для самоконтролю допоможуть самостійно повторити теоретичний матеріал. Управи призначені для закріплення набутих знань. Додатки містять: словарик відмінностей слововживання; скорочення слів і слово-сполучень: русько-український словарь типічних мовних оборотів.

ЗАВДАННЯ 10

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ВАРІАНТ № 10**ЗАВДАННЯ 1**

Запишіть, до якої лексичної групи належать наведені пари слів. Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Ділянка – діляниця; особистий – особовий; реклама – рекламація.

ЗАВДАННЯ 2

Провідмініайте кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Узгодьте числівники з іменниками.

435

Було зібрано 1/3 (урожай), 64 (селянин), 32,7 (відсоток), близько 485 (кубометр), до 2578 (акція), на 569 (гектар), з 4682 (дерево).

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іношомвні слова українською мовою. Запишіть п'ять іношомвних слів, що вживаються у фахових наукових та ділових текстах.

Иероглиф, аукционный, компаньон, иррационализм, субъект, фейерверк, суммарный, стипендиат, ассоциация, параллель.

ЗАВДАННЯ 4

Запишіть подані іменники чоловічого роду однини II відміни в родовому відмінку.

Випадок, акціонер, киянин, дисплей, дрiт, гранiт, монiтор, облiк, поверх, журнал.

ЗАВДАННЯ 5

Записати слова за правилами орфографії: велику чи малу літери й лапки.

(п)алата (м)ір і (в)вимірювальних (п)риладів, (с)лужба (б)езпеки (у)країни, (є)вропейський (е)кономічний (с)оюз, (у)країнський (м)іжнародний (ц)ентр (с)лов'янської (к)ультури, (ч)умацький (ш)лях, (о)зеро (с)вітазь, (д)ень (з)бройних (с)ил (у)країни, (р)едакція (г)азети (в)ечірній (к)иїв, (ц)укерки (л)іщина.

ЗАВДАННЯ 6

Подані словосполучення поставте в кличному відмінку.

Водій Степан Федотович, дослідниця Лідія Потапівна, студентка Поліна Семенівна, фрезерувальник Леонтій Тимофійович, маляр Кузьма Євдокимович.

ЗАВДАННЯ 7

Складіть запропонований документ.

Рекомендаційний лист.

ЗАВДАННЯ 8

Запишіть правильно подані словосполучення.

Поштовий перевед, оточуюче середовище, швидкокопуючі товари, дивитися хворого, обжалувати приговор, осмислити суть справи, повістка денна, треба воплотити цей замисел у життя, ваше кінцеве рішення, диву даєшся – які вони недалекі.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте анотацію.

Симоненко Т. В., Чорновол Г. В., Руденко Н. П. та ін. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум : Учбовий посібник, Київ, «Академія», 2010, 270 сторінок.

Посібник призначений для студентів вищих учбових закладів. Учбовий посібник побудовано згідно сучасних концепцій викладення української мови за професійним спрямуванням і ділової української мови. У йому розглянуто самі важливі особливості культури ділового мовлення, норми сучасної літературної мови у професійному мовленні, фахову термінологію, етикет в діловому общенії, а также теоретичні воприси сучасної орфографії, пунктуації і документознання. Вміщені у посібнику практичні та тестові заданія, додатки й краткий термінологічний словарь сприятимуть розвитку практичних навиків і вмінь, форміруванню професійної мовної компетентності.

ЗАВДАННЯ 10

Доберіть текст іноземною мовою за фахом, вказавши бібліографічний опис джерела. Запишіть перекладений українською мовою уривок цього тексту обсягом 150 слів. Підготуйте за ним перекладний словник-мінімум фахових термінів і професійних сполук.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура мови. Львів : Світ, 2003. 234 с.
2. Бондарчук К.С. Українська мова : довідник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2013. 208 с. (Гриф МОН України).
3. Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кринець О.М. Фахова українська мова: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 272 с.
4. Вознюк Г. Л., Булик-Верхола З. С., Васишин І. П. Гнатюк І.Б. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посібник-практикум. 4-те вид., доп. і вип. Львів : Вид-во Нац. у-ту «Львівська політехніка», 2020. 324 с.
5. Волкотруб Г. Й. Стилiстика ділової мови : навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 208 с.
6. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посіб. Київ : Арій, 2009. 198 с.
7. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 624с.
8. Зубков М. Сучасна українська ділова мова : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Харків : Торсінг, 2002. 384 с.
9. Конспект лекцій з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл. Бондарчук К.С., Біленко Т.Г., Катиш Т.В., Миронюк Л.В. Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. 78 с.
10. Корж А.В. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : КНТ : ТОВ «ЦУЛ», 2012. 293 с.
11. Культура фахового мовлення : навч. посіб. для студ. навч. закл. / за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. 496 с.
12. Мацюк З.О., Станкевич. Н. І. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 4-те вид. Київ : Каравела, 2012. 352 с.
13. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні: модульний курс : навч. посіб. для студ. вузів. 4-те вид. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 591с.
14. Онуфрієнко Г. С. Риторика: навч. посіб. для ВНЗ (для студентів, магістрантів, аспірантів) Київ : Центр навч. літ., 2008. 592 с. (Гриф МОН України).

15. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами для ВНЗ. 3-тє вид. доп. і перероб. (до 85-річчя від дня народження академіка НАН України В.М. Русанівського) Київ : ТОВ «ЦУЛ», 2016. 426 с. (Гриф МОН України).
16. Погиба Л.Г., Грибіниченко Т.О., Голіченко Л.М., Кавера Н.В. Українська мова фахового спрямування : підручник. Київ : Кондор, 2013. 352 с.
17. Потелло Н. Я., Скиртач Г. Є. Українське ділове мовлення і спілкування: навч. посіб. Київ : МАУП, 2003. 440 с.
18. Рускуліс Л. В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Миколаїв : Ліон, 2014. 306 с.
19. Семеног О. М. Культура української наукової мови : навч. посіб. Київ : Академія, 2010. 216 с.
20. Симоненко Т.В., Чорновол Г.В., Руденко Н.П. Українська мова за професійним спрямуванням. Практикум : навч. посіб. / Київ : ВЦ «Академія», 2010. 271 с.
21. Український правопис з коментарями та примітками до нової редакції. Харків : Ранок, 2019. 320 с.
22. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доп. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

Додаткова

1. Бондаренко В. В., Дубічинський В. В., Кухаренко В. М. Переклад науково-технічної літератури. Харків : Торсинг, 2001. 126 с.
2. Дяков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2000. 234 с.
3. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2004. 122с.
4. Палеха Юрій. Загальне діловодство: теорія та практика керування документацією із загальних питань: навч. посіб. 4-те вид., вип. і доп. Київ : Ліра-К, 2014. 624 с. (Серія посібників з культури діловодства).
5. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посібник 2-ге вид., стереотип. Київ : Либідь, 2001. 240 с.

6. Середницька А. Я., Куньч З. Й. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / За ред. канд. філол. наук Г. Л. Вознюка. Київ : Знання, 2010. 211 с.
7. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч. метод. посіб. / Ю. П. Київ : НАДУ, 2008. 58 с.
8. Тетарчук І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник для підготовки до іспитів: навч. посіб. Київ: ТОВ «Центр учбової літератури», 2020. 186 с.
9. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. / Уклад. О. В. Бабакова, З. О. Митяй, О. Г. Хомчак, Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. 151 с.
10. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /за ред. Т.В. Симоненко. 2-ге вид. Київ : Видавничий центр «Академія», 2012. 272 с.

Словники

1. Бондарчук К. С. Короткий тлумачний фінансовий словник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2010. 90 с.
2. Вирган І. О., Пилинська М. М. Російсько-український словник сталих виразів. Харків : Прапор, 2002. 864 с.
3. Ганич Д. И., Олейник И. С. Русско-украинский и украинско-русский словарь. Київ : А.С.К., 2001. 560 с.
4. Головащук І. С. Російсько-український словник сталих словосполучень. Київ : Наукова думка, 2001. 640 с.
5. Граматичний словник української літературної мови. Словозміна : близько 140 000 слів / відп. ред. Н. Ф. Клименко ; Критська. В. І., Недозим Т. І., Орлова Л. В., Пуздирева Т. К., Романюк Ю. В. Київ : Видавничий дім Д. Бураго, 2011. 760 с.
6. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Львів : Бак, 2006. 712 с.
7. Навчальний російсько-український словник базової електротехнічної термінології з практичними завданнями до змістового модуля №3 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для студентів електротехнічного факультету денної та

заочної форм навчання / Укл. Т.Г. Біленко. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 38 с.

8. Навчальний російсько-український словник базової машинобудівної термінологіки для студентів машинобудівного факультету денної та заочної форм навчання / Укл. Л. В. Миронюк. Запоріжжя : ЗНТУ, 2010. 30 с.

9. Навчальний російсько-український словник базової радіотехнічної термінологіки для студентів радіоприладобудівного факультету денної та заочної форм навчання / Укл. Т. В. Катиш. Запоріжжя : ЗНТУ, 2010. 30 с.

10. Навчальний російсько-український словник базової термінологіки з інформатики, програмування, комп'ютерних технологій для студентів комп'ютерних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл. В. К. Єршова. Запоріжжя : ЗНТУ, 2010. 34 с.

11. Навчальний російсько-український словник базової транспортної термінологіки для студентів транспортного факультету денної та заочної форм навчання / Укл. О. І. Брацун. Запоріжжя : ЗНТУ, 2010. 54 с.

12. Російсько-український словник / НАН України. Ін-т мовознавства імені О.О. Потебні / За ред. В. В. Жайворонка. Київ : Абрис, 2003. 250 с.

13. Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики. Київ : Довіра, 2003. 623 с.

Збірники навчальних текстів

1. Бондарчук К. С. Збірник навчальних текстів із комплексними завданнями з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів факультету економіки та управління денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. 34 с.

2. Брацун О. І. Збірник навчальних текстів для студентів транспортного факультету денної та заочної форм навчання. Запоріжжя, 2012. 40 с.

3. Єршова В. К. Збірник навчальних текстів для студентів факультету інформаційних технологій денної та заочної форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2012. 26 с.

4. Катиш Т. В. Збірник навчальних текстів для студентів факультету радіоелектроніки та телекомунікацій денної та заочної форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2012. 30 с.

5. Миронюк Л. В. Збірник навчальних текстів для студентів машинобудівного факультету денної та заочної форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2012. 38 с.

Інтернет-ресурси

1. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови. URL: <http://um.co.ua/12/12-5/12-52663.html> (дата звернення 10.09.2022).

2. Офіційний сайт української мови : вебсайт. URL: <https://ukrainskamova.com/> (дата звернення 11.09.2022.)

3. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради : вебсайт. URL: <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/> (дата звернення 11.09.2022.)

4. Практикум з української мови за професійним спрямуванням: збірник вправ і завдань для самостійної роботи студентів технічних спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / НТУУ «КПІ»; М. М. Кобець, С. М. Терьохіна. Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 61 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/9133> (дата звернення 10.09.2022).

5. Резюме та супровідний лист – що спільного, відмінності та правила написання: онлайн-посібник з написання резюме. URL: <https://sweetcv.com/ua/guide/resume-vs-cover-letter> (дата звернення 11.09.2022).

6. Російсько-український словник сталих виразів. URL: <http://stalivyrazu.org.ua> (дата звернення 10.09.2022).

7. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ : Академія, 2012. 216 с. URL: http://bibliotekaknig.net/yazykoznanie/19215kultura_naukovo_ukransko_movi_-_semenog_o.html (дата звернення 10.09.2022).

8. Словники України on-line. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (дата звернення 11.09.2022).

9. Список словників української мови: вебсайт. URL: <https://litcentr.in.ua/index/0-55> (дата звернення 11.09.2022).

10. Типова помилка в реченні. Дієприслівниковий зворот: відеорепетитор. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-tg2d4xzUIs> (дата звернення 10.09.2022).

11. Український правопис. URL: www.pravopys.net (дата звернення 10.09.2022).